

Institucije i udruge

VLATKA FILIPČIĆ MALIGEC

MUZEJI HRVATSKOG ZAGORJA, GORNJA STUBICA

Muzeji Hrvatskog zagorja – različita lica kulture

Muzeji Hrvatskog zagorja su ustanova sa sjedištem u Gornjoj Stubici koja okuplja pet različitih muzeja na području Hrvatskog zagorja, odnosno Krapinsko-zagorske županije. Za nastavu povijesti vjerojatno je najmanje zanimljiva Galerija Antuna Augustinčića u Klanjcu, posvećena djelovanju i umjetničkoj ostavštini Antuna Augustinčića. Ipak, s obzirom da je Augustinčić bio vrstan portretist, koji je ovjekovječio poznate osobe iz kulture i politike 20. stoljeća, te prateći spomenike i nadgrobne spomenike koje je izradio, može se iz jednog novog kuta ispričati velik dio ne samo nacionalne povijesti prošloga stoljeća. Uz posjet Galeriji, gradić Klanjec čuva i druge tragove svoje zanimljive povijesti, među kojima se ističe Franjevački samostan, u kojem se čuvaju sarkofazi obitelji Erdödy, a dva koja su restaurirana svojim visokim umjetničkim dometima govore o značenju ove iznimne obitelji.

Najranije razdoblje zagorske, hrvatske, pa i europske prošlosti moguće je upoznati u Muzeju evolucije i nalazištu pračovjeka Hušnjakovo u Krapini. Hušnjakovo je prvi zaštićeni paleontološki spomenik prirode u Hrvatskoj. Na prijelazu iz 19. u 20. stoljeće Dragutin Gorjanović Kramberger pronašao je na Hušnjakovu u naslagama špilje ostatke ljudskih kostiju, kamena oruđa iz razdoblja paleolitka te fosilne ostatke životinja. U Krapini je u tijeku izgradnja nove muzejske zgrade s potpuno novim postavom i suvremenim pristupom temi. Do tada, u zgradi nekadašnjeg Kneippovog lječilišta, moguće je razgledati postav koji prezentira geološku, paleontološku i arheološku zbirku, predstavlja stijene i fosile Hrvatskog zagorja, prati razvoj života na Zemlji i razvoj čovjeka. U muzeju se organiziraju različite geološko-paleontološke radionice, prezentacije i predavanja, a osobito je zanimljiva Ljetna geološka škola, namijenjena kako djeci predškolske, tako i osnovnoškolske dobi, svake godine u zadnjem tjednu kolovoza.

Bliže smo našem vremenu i povijesnim temama u Dvoru Veliki Tabor. Sudbina Velikog Tabora daje mogućnost putovanja kroz vrijeme: od njegove gradnje u 16. stoljeću vezano uz osobu Ivaniša Korvina, preko obitelji Rattkay, čiju povezanost s

Dvorac Oršić – Muzej seljačkih buna u Gornjoj Stubici

Taborom možemo pratiti od gradnje dvorca do samog kraja 18. stoljeća. Na dvorcu trenutno traju opsežni restauratorski radovi, koji će mu vratiti stari sjaj. Do tada, moguće je upoznati se s arhitekturom dvorca, prema prethodnoj najavi sudjelovati u muzejskim radionicama, te razgledati povremene izložbe (tijekom 2006. godine biti će postavljene dvije: Oružja dvoboja: rapiri i salonski mačevi te Rattkayi Velikotaborski u borbi protiv Turaka). Najbolja slika prošlosti dobiva se u rujnu, kada na manifestaciji Srednjovjekovni tabor pod Taborom osvajamo dvorac katapultima, zabavljaju nas dvorske lude, plešu dvorske dame, a vitezovi se bore za ruke svojih izabranica.

Muzej seljačkih buna u Gornjoj Stubici smješten je u baroknom dvorcu obitelji Oršić, iz 18. stoljeća. Uokolo dvorca oblikovan je parterni dekorativni vrt, a okolni prostor je pejzažni perivoj s domaćim i egzotičnim biljnim vrstama. U kapelici dvorca i nekadašnjoj sakristiji postavljena je stalna izložba sakralne umjetnosti s naglaskom na proštenjarskim crkvama i nacionalnom marijanskom svetištu u Mariji Bistrici.

Središnji dio novog stalnog postava otvoren je u ljeto 2002. godine te nas prvim prostorom uvodi u salon iz vremena prvih graditelja dvorca, Krste i Josipe Oršić. U drugoj prostoriji započinje kronološki slijed, prikazano je razdoblje gradnje srednjovjekovnih dvoraca u Zagorju. Arheološki nalazi i kameni spomenici, grbovi nekadašnjih vlasnika, makete dvoraca, tek su sačuvani djelić burne prošlosti. U doba kada izbija najveći ustanak u povijesti hrvatskog seljaštva uvodi nas prikazom nesrazmjera seljačkog i plemićkog oružja.

Seljačka buna, Gupčeva muška punta iz 1573, postala je sinonim svih nastojanja da se izbori pravda u odnosu na silnike bilo koje vrste. Oružje, dokumenti, panoi, make-

te, karte, donose tek djelić povijesne istine, u mjeri koju mi danas možemo spoznati. Sliku dopunjavaju izabrani primjerci oružja i vojne opreme.

Makete, mačevi, keramika, portreti, uporabni predmeti pričaju o 17. i 18. stoljeću kada se grade dvorci čija prvenstvena namjena nije više ratovanje, već udobnost življenja. Završni dio postava posvećen je Hrvatskom narodnom preporodu kroz prizmu kulturnih i političkih zbivanja. Obilježje ovom vremenu dala je kako pisana riječ, tako i odjeća i svakodnevni predmeti, koji su svjedočili politička opredjeljenja. Postav završava Jelačićevim proglasom o ukinuću kmetstva, simboličnim završetkom feudalnog razdoblja u Zagorju i Hrvatskoj.

Doživljaj dopunjavaju zvučne kulise i ulomci iz filma u središnjoj prostoriji. Ulaskom novih predmeta u fundus Muzeja, stalni postav se svake godine nadopunjava novim sadržajima.

U podrumu dvorca prikazana je tema vezna uz jednu od značajnih gospodarskih grana Hrvatskog zagorja – proizvodnju vina. Postav je u prostoru dvorskog podruma te svojom autentičnošću pridonosi zornom prikazu.

Izložbena djelatnost dopunjava postav prikazom različitih područja kulturne, umjetničke i sakralne prošlosti i sadašnjosti Hrvatskoga zagorja. Muzej se publici otvorio i kroz čitav niz radionica, igraonica i manifestacija, od kojih je najveća Viteški turnir u lipnju, nastojeći prošlost učiniti čim bližom i razumljivijom. Radionice, igraonice i predavanja organiziraju se prema prethodnoj najavi i dogovoru. Muzej organizira radionicu gađanja tradicijskim lukom i strijelom, gradnju srednjovjekovne kuće, predavanja uz pojedine teme u postavu.

Ove će godine, u sklopu muzejsko-pedagoške igre Hrvatskog muzejskog društva biti organizirana radionica Salonska zabava kod Sidonije Rubido, na kojoj se djeca pozivaju da kreiraju vlastitu zabavu iz preporodnog doba.

Na sam početak 20. stoljeća moguće se vratiti u Kumrovcu, najpoznatijem selu na svijetu, kako ga vole nazivati njegovi stanovnici. “Staro selo” je jedinstveni muzej na otvorenom u Hrvatskoj, etnografski muzej *in situ*, trenutak sačuvan u vremenu kada je školu u svom rodnom mjestu pohađao Josip Broz. U selu je sačuvano tridesetak objekata tradicijske arhitekture u kojima su izloženi stalni postavi s tematskim izložbama posvećenim različitim običajima i obrtima. Nastanak Muzeja seže u 1948. godinu, kada je pred Titovu rodnu kuću postavljen njegov spomenik, rad kipara Antuna Augustinčića, Titova osobnog prijatelja. Kroz nekoliko godina osnovan je Memorijalni muzej maršala Tita, a 1969. je “Staro selo” zaštićeno kao ruralna cjelina. Danas se u selu nalazi 25 stambenih, 9 gospodarskih i 8 pratećih objekata, čiji se sadržaji iz godine u godinu proširuju. U Titovoj rodnoj kući postavljen je vrlo sumaran povijesni prikaz o Titu, koji je potrebno proširiti i osuvremeniti. U sklopu “Starog sela” organizira se čitav niz različitih prezentacija tradicijskih obrta i različitih dječjih radionica.

Dan proveden u muzeju može se, uz suradnju učitelja, kustosa i učenika pretvoriti u putovanje u svijet prošlosti, drugačije nego što ga je moguće organizirati

u školskim klupama. Bit će nam drago ako vam možemo pomoći organizirati ga za vaše učenike.

Adrese:

Muzeji Hrvatskog zagorja

Samci 62 49245 Gornja Stubica

Tel: ++ 385 049 587 888; fax:

++385 049 587 885

e-mail: mhz@mhz.hr

Tajništvo: ++385 049 587 888;

Računovodstvo: ++385 049 587 899

Muzeji Hrvatskog zagorja MUZEJ SELJAČKIH BUNA

Samci 64, 49245 Gornja Stubica

Tel.: ++385 049 587 880; fax.:

++385 049 587 882

e-mail: msb@mhz.hr

<http://www.mdc.hr/msb>

Radno vrijeme za posjetitelje:

Od 1. travnja do 30. rujna
svaki dan od 9 - 19 sati.

Od 1. listopada do 31. ožujka
svaki dan od 9 - 17 sati.

Zatvoreno: 1. siječnja, na Uskrs,
1. studenoga, 25. i 26. prosinca
U sklopu muzeja nalazi se parki-
ralište, suvenirnica, perivoj, kafić
i restoran.

Muzeji Hrvatskog zagorja MUZEJ "STARO SELO"

49295 Kumrovec

tel/fax: ++385 049 500 477

e-mail: mss@mhz.hr

<http://www.mdc.hr/kumrovec>

Radno vrijeme za posjetitelje:

Od 1. travnja do 30. rujna

svaki dan od 9 - 19 sati.

Od 1. listopada do 31. ožujka

svaki dan od 9 - 16 sati.

Zatvoreno:

1. siječnja, na Uskrs,

1. studenoga, 25. i 26. prosinca

U sklopu muzeja nalazi se parkiralište, suvenirnica, kafić i restoran u blizini.

Muzeji Hrvatskog zagorja

GALERIJA ANTUNA

AUGUSTINČIĆA

Trg Antuna Mihanovića 10,

49290 Klanjec

tel./fax: ++385 049 550 343

e-mail: gaa@mhz.hr

<http://www.mdc.hr/augustincic>

Radno vrijeme za posjetitelje:

Od 1. travnja do 30. rujna

svaki dan od 9 - 17 sati.

Od 1. listopada do 31. ožujka

svaki dan osim ponedjeljka od 9 - 15 sati.

Zatvoreno: 1. siječnja, na Uskrs, 1. studenoga, 25. i 26. prosinca

Muzeji Hrvatskog zagorja

DVOR VELIKI TABOR

Košnički Hum, 49 216 Desinić

tel./fax.: ++385 049 343 963

e-mail: dvt@mhz.hr

Radno vrijeme za posjetitelje:

Od 1. travnja do 30. rujna

svaki dan od 10 - 17 sati.

Od 1. listopada do 31. ožujka

svaki dan od 9 - 15 sati.

Zbog restauratorskih radova i obnove pojedini dijelovi dvorca mogu biti privremeno zatvoreni.

Muzeji Hrvatskog zagorja

MUZEJ EVOLUCIJE I NALAZIŠTE

PRAČOVJEKA "HUŠNJAKOVO" KRAPINA

Šetalište Vilibalda Sluge bb,
49000 Krapina
tel. ++385 049 371-491; fax. 049 301-
536
e-mail: mkn@mhz.hr

Radno vrijeme za posjetitelje:

od 1. travnja do 30. rujna 9 – 17 sati

od 1. listopada do 31. ožujka 9 – 15 sati

Zatvoreno: ponedjeljkom

te 1. siječnja, na Uskrs, 1. studenoga, 25. i 26.
prosinca

U sklopu muzeja nalazi se parkiralište, café -
restoran

i suvenirnica.